

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗДАШИ НЕДЕЉНО УДАЛИЧУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 ДИИ.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ	3 ДИИ.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 ДИИ.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Претилату ваља слати унутршњом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

И плаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Указом Његовога Величанства Краља Србије Милана Првог од 14 ов. мес. одређени су избори народних посланика за сазвану Велику Народну Скупштину, и ти се избори имају извршити на дан 20. Новембра ове 1888. године.

На основу тога, и сходно 25-ом члану изборнога закона скупштинског, Суд општине београдске позива грађане вароши Београда да 20. Новембра т. г. дођу у општинску кућу на

ИЗБОРНУ СКУПШТИНУ

ради избора

ОСАМ ПОСЛАНИКА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

за Велику Народну Скупштину која је сазвана за 1. Декембар ове године.

По члану 27-ом изборнога закона, скупштина за избор народних посланика, отвара се тачно у осам часова изјутра одређенога дана.

На скупштини за избор посланика има право гласа сваки српски грађанин који је пунолетан и плаћа држави грађански данак на имање, рад или приход; а грађански данак сматра се да плаћа онај који по закону о непосредном порезу не плаћа мање од 15 динара на годину (чл. 46. устава чл. 17. избор. закона и чл. 95. зак. о непосредном порезу).

Члан 18-ти изборнога скупштинскога закона, не даје право бирање онима:

- а), који стоје код другог у служби, под платом или издржањем а по закону о непосредном порезу плаћају испод 15 динара данка годишње;
- б), који су осуђени због злочинства, за време докле се не поврате у права;
- в), који су осуђени због престапа, који доноси губитак грађанске части, за време док траје губитак права;
- г), који се налазе у затвору или притверу судском због злочинства или престапа, поменутог у тачци 3. и 4.;

д), који су судском пресудом осуђени да су злоупотребом своје власти, претњом, поклоном или обећањем поклона за себе или за другог радили, да за посланика изабрани буду, или за које се докаже да су свој глас продали — за време, докле је пресуда одредила;

е), којима је станица отворено, до свршетка;

ж), који су под старатељством; и

з), којима устав (последња тачка 48-ог члана) забрањује бирати.

Сваки пуноправни бирач може бити изабран за народног посланика, ако још има и ових услова:

а), да је навршио 30 година;

б), да плаћа годишње преко 30 динара у име непосредних пореза и

в), да не спада у изузете чланом 48-им устава земаљског.

Гласање ће отпочети у 8 часова изјутра и трајаће непрекидно до заласка сунца, а тада ће бирачки одбор, и ако сви бирачи не буду дошли и гласали, по члану 33-ем изборнога закона скупштинског, решити и огласити да је изборна скупштина свршена.

Сваки бирач може само лично дати свој глас.

По закључку седнице општинскога Суда од 20. Октобра 1888. год. у Београду. Абр. 862.

Деловод

СПАСО ХАЦИ-РИСТИЋ

Председник општине београдске

ЖИВКО КАРАБИБЕРОВИЋ

ИЗ. Право гласа на изборној скупштини и поред свих испуњених услова, може имати само онај грађанин који је у азбучни списак заведен раније од дана избора скупштине. Према томе треба сваки бирач, који мисли користити се бирачким правом, да до дана скупштине узме из благајног одељка, сам или преко другог, број под којим је заведен. Тако ће и брже гласати.

САСТАНАК

одбора општине београдске

држан 17 Септембра 1888 год. у Београду

почетак у 6 часова по подне

Били су на састанку: Председник општине г. Ж. Карабиберовић, члан суда Јанаћ Јанковић, чланови одбора, гг. Милан Банковић, Коста Д. Главинић, Јован Илић, Дим. М. Ворђевић, Дим. Наумовић, Настас Крстић, Коста Петровић, Станиша Петровић, Милорад Д. Јанковић, Гргур Миленковић, Никола П. Михајловић, Др. М. Т. Леко, Св. Боторић, Ђ. С. Новаковић, Милутин Ј. Марковић, Самуило Пиаде, Ђлиша Јосиповић, Свет. Каранешић, Петар Д. Видаковић, Јовица Барловац и Хаим Д. Азриел.

Председник. Молим вас господо, састанак је отворен. Чујте протокол нашега састанка од 3 ов. мес.

(Секретар чита протокол.)

Има ли ко шта да примети? (нема)

Изволте чути протокол нашег ванредног састанка од 5 ов. мес.

(Секретар чита протокол.)

Има ли ко да примети што на овај протокол? (Нема)

Сад изволте чути и протокол свечане седнице одборске од 10 ов. м.

(Секретар чита)

Има ли ко да учини какву исправку? (Нема)

К. Црногорац. Само место израза: „професорски савет“ треба да се каже: „академијски савет велике школе“ (Прима се).

Др. М. Т. Леко. Ако нема нико више што год да примети на прочитани протокол, дозволите ми, да нешто запишем (чује се, нема.)

Молим господина председника, да нам каже, за што се тако неуредно штампају у општинским новинама стенографске белешке наших састанака.

У последњем броју општинских новина изашла је тек седница, која је била пре два месеца.

Изгледа ми, као да се хотимично, тако немарно уређује службени део наших општинских новина, како би се тиме осујетило оно, што се хоће публиковањем општинских послова, да постигне.

Стенографске белешке наших састанака, штампају се без сумње за то, да грађанство дозна, шта се у општини ради, да се већма заинтересује за општинске послове, а и да нас, као и остале општинске органе, тиме у неколико покрене на живљи и савеснији рад.

Кад се већ у нашем општинском органу на жалост не расправљају иначе питања, која би што год допринела општинским пословима, онда бар оно, што се у општини уради, требало би живље публиковати, или престати с издавањем листа, који стаје општину око 4000 динара годишње.

Да би се ма у колико исправило садање несавесно уређивање општинских новина, мишљења сам, да одбор реши: да још у току идуће недеље изађе један ванредан број општинских новина, у коме ће се публиковати све још нештампане стенографске белешке наших састанака, а да се у будуће, у колико је могуће уредније и брже публикују.

Поред живљега публиковања стенографских белешака, нужно би било, да се у будуће одмах после сваке седнице штампају у кратко и протоколи састанака наших, јер има

грађана, који не доспевају, да читају опширне стенографске белешке. већ их интересује, да дознаду само шта се у одбору решило.

Предлажем дакле, 1. да још у току идуће недеље изађе један ванредан број општинских новина са већ поменутом садржином и 2. да се одсад у општинским новинама, поред стенографских белешака, редовно публикују и одлуке, које су донесене на последњем састанку одбора општинског.

К. Црногорац. Ја потпомажем тај предлог.

Председник. Што се тога тиче, ви сви знате да су пре оне ванредне седнице о водоводима уредно и на време штампани протоколи наших седница; но тада, по што је та седница била врло велика, нагомилало се материјала за штампање толико, да није све могло изићи на један пут. Ја сам наваљивао на уредника да се то некако поправи, али штампар није пристао да изда већи број као што по уговору мора. Штампар је на лицитацији, а због неке конкуренције, пристао да нам штампа број за 20 динара, и сад се непрестано жали како је то толико јевтино да ће извесно да штетује. Уговор са њим имамо врло повољан што се тиче цене и држим да га сада не треба да кваримо, него да за будуће гледамо да уредимо ствар тако: да се протоколи нашег рада одмах предају у штампу.

К. Црногорац. Кад би се изоставио из општинских новина бар за време онај део белетристички, и све друго сем званичне радње, онда би се имало места за сав наш рад, те би могао уредно и брзо бити предаван јавности.

Председник. Ја сам то већ наредио, а наредио сам и то да сутра изађу два листа. — Само бих имао још једну молбу. Мени су се жалили г.г. секретари да им се не враћају брзо протоколи од оне господе одборника који траже да им се пошљу кући те да учине исправке.

К. Црногорац. А који је то од одборника тражио? Ја никад нисам добио на исправку моје говоре!

Др. М. Т. Леко. Ја сам их добијао на исправку, но сам их увек одмах враћао. А то је и нужно. Ето у последњем броју општинских новина изашло је н. пр. да сам ја казао приликом дебате о израни општинске стоке, како бих о томе и ја имао нешто да приметим, и ништа више. Међу тим, том приликом потсетио сам одбор на предлог, који је у своје време учинила комисија за преглед општинских рачуна, т. ј. да се одреди извесан оброк за општинску стоку, те бар тиме, да се каса општинска у неколико заштити, по што овако страда и каса а и стока општинска. О том комисијском предлогу, који да је срећа, требао је одавна бити усвојен и промењен, о томе и ако је било говора, нема ни помена у штампаним стенографским белешкама.

Много би дангубили, кад би се овде у седницама увек исправљале наше стенографске белешке, које често одвећ нетачне излазе у новинама; за то мислим, да је и неопходно нужно увек их прегледати, пре него што се публикују.

Председник. Дакле, уредићемо ту ствар тако да брже иде.

Милорад Јанковић. — Да ли је познато г. председнику да општински коњи нису јели сена три дана, и шта је узрок томе.?

Председник. Мени је познато да је једнога дана купио кода сена Јоца Божић; међу тим сутра дан је дошао командир пожарника, и кад ми је рапортирао да нема сена, ја сам га упутно лиферанту сена. Шта је урадио не знам, али видео сам да данас рапортира и каже, по што нема сена то сам дао по једну порцију јечма.

Гл. Јосифовић. Ја сам баш јуче имао да идем у једну комисију и видео сам да су коњи гладни. Кочијаш ми је казао, да од пре три дана нису добили ни сена ни јечма.

Председник. Молим вас, господо, ја сам вам казао у чему је ствар и шта сам наредно. Сад је ли то лепо кад коочијаш вама каже да нема стока хране, а мени неће да дође да то важе? (Чује се:, не сме од командира!)

Хвала вам што сте ми то казали. Ја ћу одмах извидети ствар и наредити шта треба.

Св. Богорић. Колико има дана како смо одобрили лиценцијацију за сено? Лиферант чујем да није још зват да потпише уговор. За што се не зове тај лиферант?

Председник. Ја сам вам казао већ, да сам наредно командирину да иде код њега.

Гл. Јосифовић. Ја сам вас једног вечера питао, да ли је истина што се чује по вароши да је из амбара општинског украдено неколико хиљада кила јечма — шта је урађено по томе?

Председник. Ја сам вам већ казао да ћу учинити извиђај да видимо шта има у ствари.

Др. М. Лeko. — А шта би са мојим предлогом о издавању ванредног броја општинских новина?

Председник. Ја мислим да је то усвојено. Усвајате ли господо, да издамо ванредни број? (Усваја се)

Вама је познато, господо, да сам ја у једној редовној седници био интерпелисан од г. одборника Св. Карапешкића, да кажем, да ли стоји у ствари да сам радио на зајму општинском? и ја сам вам онда обећао, да ћу вам изнети кореспонденцију коју сам имао односно тога зајма. До сад ни сам то пред вас износио за то, што сам сматрао да се овакве ствари не раде тако да се у напред изнесе на јавност, док се не дође до неког споразума. Но сад, да би се ви упознали шта се на томе радило, и да би и грађанство увидело да не седимо овде само да водимо разговоре — као што смо вечерас разговарали — него да се нешто и ради, то сам донео сва писма да вас обавестим шта сам радио и на чему ова ствар стоји. Молим вас да чујете.

Прво имамо писмо које сам од ове трговачке куће с којом сам преговарао, добио услед нашег усменог разговора. Изволте чути.

Секретар чита :

Београд, Гранд Хотел

9. Јула 1888 п. н.

Господине Председниче!

По што сам имао част неколико пута с вама лично општити, то вам под данашњим потврђујем понуде које сам част имао усмено вам поднети.

Ако општина вароши Београда жели доћи до зајма од десет милијуна динара, ја бих се обвезао да јој тај новац нађем, под следећим условима :

1). Општина ће ми издати дозова до цифре од четрнајест милијуна динара, који ће се, средством вучења, исплатити за педесет година.

2). Општина плаћа ануитет од пет стотина хиљада динара за први пет година, а четири стотине хиљада динара за осталих четрдесет и пет година. Сви ти ануитети служиће на покривање и исплату дозова.

3). Општина ће депоновати код народне банке краљевине Србије, на петнајест дана пре сваког вучења, партије одговарајућих ануитета, према плану амортизације који ће се доцније поднети.

4). Као јемство за уредно плаћање условљених ануитета, општина ће се обвезати да даје у залогу оне од својих прихода који пружају највеће сигурности, а то: до цифре од шест стотина хиљада дин. за првих пет година, а до цифре од пет стотина хиљада за осталих четрдесет и пет.

5). За случај да општина не буде уредно плаћала своје ануитете, онда ћу ја имати право, да уведем једну *нарочиту касу*, која ће примати све што дневно падне на рачун заложених прихода.

Овом ће касом управљати два делегата: један од моје, а други од општинске стране. Трошкове пак, око ове касе, рачунајући ту и плате делегата, подносиће сама општина.

6). Овим се још разуме, да, ако би за време трајања овог зајма наступиле какве промене у законима који опредељују и умањују заложене приходе, општина ће дужна бити да одмах пружи нова јамства у равној вредности.

Изволите, Господине преседниче, примите уверење мог високог поштовања.

Е. В.

Председник, Сад изволте чути моје писмо њему и друго његово.

Секретар чита :

Београд 9. Јула 1888 п. н.

Господине!

У одговору на ваше писмо од 9. Јула 1888 имам част да вам јавим: да примам у *начелу* основу зајма — од осам милијуна динара — коју сте ви изволели предложити нашој општини.

Ја ћу, дакле, очекивати и *формалну* понуду с ваше стране до краја Августа месеца; и, ако би се она тога дана наша у мојим рукама, обвезујем се да ћу ју одмах поднети одбору општинском.

Буде ли она примљена од овог тела, то ће, сагласно закону ове земље, имати да ју одобри и збор грађана вароши, као што ће најзад морати да добије санкцију владе.

Разуме се да до реченог дана (конца Августа) ја нећу ступати ни у какве преговоре ни с ким до вама по ради горњег зајма.

При потпису прелиминарног уговора који ће те са мном потписати — а претходно востуму одбора општинског — ви ћете дужни бити да положите код Народне Банке српске у Београду суму од сто и педесет хиљада номинално у српским државним папирима, а то, као гаранцију да ћете извршити ваше обвезе ако би понуда ваша била примљена од свију инстанција.

За случај, да ваша понуда не буде примљена ниста ће вам се кауција вратити, као што ће припасти општини ако ви не би одговорили условима понуде, по што би она од свију надлежних страна усвојена била.

Примите Господине уверење и т. д.

Председник општине

Ж. Карабиберовић с. р.

Председник. На то писмо добио сам овај одговор.

Секретар чита :

Београд, Гранд Хотел

24 Јула (п. н.) 1888

Господин председниче!

Наслањајући се на ваше поштовано писмо од 9-ог о. м. и сагласно вашој жељи, подносим вам данас један потпун

Проект, с планом амортизације, о зајму који би општина београдска желела закључити.

По овом плану, општина би добила осам милијуна динара у металу. На име тога издало би се дозова за номиналну цифру од дванајест и по милијуна динара, или милијун и двеста и педесет хиљада лозова од десет динара сваки — на место четрнајест милијуна предвиђеним у мом писму од 9-ог ов. мес.

Општина би плаћала ануптет од пет стотина хиљада динара за првих пет година; од четири стотине и педесет хиљада за следећих десет година; и од четири стотине хиљада за следећих тридесет и пет година.

Укупна сума ануптета, коју би општина у току педесет година измирила, изнела би према томе, двадесет и један милијун.

Потпуна амортизација зајма извршује се за шесдесет и пет година, али администрација зајма, према приложеном плану, пала би мени на терет за последњих петнајест год.

У тој цели отвара се и један амортизациони фонд, који би према ниже изложеном рачуну имао достићи суму од осам стотина и седамдесет и девет хиљада динара. По вашој пак жељи исти би се фонд дигао на девет стотина хиљада дин. и депоновао би се у каквој солидној банци као и сама сума зајма. Управа и контрола над овим била би поверена комисији коју би именовале обе стране — општина и ја.

Ну, поред гаранција које би ми, по тачкама 4, 5—6 мога писма дала сама општина, ја вас молим господине председниче, да ову финансијску операцију изволите обезбедити и гаранцијом српске краљевске Владе, како би дотични папири могли одговорити условима закона Аустро-Угарске, и били званично котирани на берзама те земље.

Дозволите, најзад, да вас умолим да би ми у што краћем року изводећи одговорити на ову садању и формалну понуду.

Са уверењем одличног поштовања и т. д.

Е. В.

Председник. На ово писмо ја сам му дао овакав одговор:

Београд 15/27 Јула 1888.

Господину Е. В.

финансијском агенту

Београд.

Писмом мојим од 9 ов. мес. ја сам вас умолио да ми предложите план за лутријски зајам вароши Београда. Ја вам пак сада потврђујем, да сам тај од вас предложени план проучио, и да сам на основима истога вољан за зајам уговорати. (Копија тога плана овоме је писму приложена и по мени потписана).

Ја вас овлашћујем, да ради извођења зајма, нађете једну финансијску групу, и изјављујем да сам приправан са истом од вас предложеном финансијском групом уговорати, — разуме се само по себи ако то — општински одбор, варошки збор и државне власти одобре.

Ја сам примно к знању ваш захтев односно гаранције владе, коју сте писмом од 24 ов. мес. тражили.

С одличним поштовањем

Председник општине

Ж. Карабибировић с. р.

Председник. Пре него што пређемо на даљи рад, о овоме предмету молим допустити да учиним нека објасњења, на ову прву кореспонденцију.

У почетку он је мени нудио зајам облигациони. Ја сам казао да на том основу не могу да преговарам. По мом мишљењу за нас би било најбоље кад би се тај зајам на лозове основао, као што су и. пр. дозови црвена крста и т. д. чега ради сам нудио 12 и по милијуна папира за које би он општини имао положити у готову 8,000.000 динара. Но он је тражио папира за 14,000.000, на што сам с прва пристао, и ако сам приметно да ће то бити много и да ћемо имати тешкоће при грађењу амортизационог плана. Из другог његовог писма, видели смо мало час, да је понуђачева финансијска група пристала на 12 и по милиона, на коме основу и добио сам понуду заједно са планом амортизације, који је начињен место за 50 оно за 65 година али с тим да општина плаћа своје обвезе свега 50 година — што би изнело цифру укупну од 21,000.000 а за следећих 15 година (од 51. до 65-те) понудила је група цифру од 900.000 динара за резервни фонд, којим би се за последњих 15 година амортизирале обвезнице општине наше. Поред ове понуде добио сам и један прорачун, из кога се види да би тај резервни фонд који би група одмах положила у готову, кад и 8,000.000 зајма, — рачунајући 4% годишње с интересом на интерес достигао цифру од цирка 6½ милиона, а та би сума била не само довољна да исплати заоставше лозове, него би се још знатна сума као вишак показала; нарочито за то што се и та сума у текућу 15 следећих година не би одмах цела него sukcesивне (постепено) издавала, те би на суме које заостају растао такође интерес. Тај вишак, који би се по целокупној амортизацији наших лутриј. обвезница показао, усмено сам с понуђачем споразумео се да се дефинитивним уговором предвиди и то, да тај вишак припадне општини, по свршетку целе операције.

Ако би господо дошло до тога да ми ову понуду и план усвојимо и уговор вежемо и извршимо, моје би мишљење било учинити вам тада следећи предлог: ових 900.000 дин. мислим да би требали уложити одмах по пријему у наше жељезничке облигације, које не носе само 4 по сигурних 5%, и то не на 900.000 него на 1,200.000 јер би са 900.000 готових пара, могли купити речених облигација за цирка 1,200.000 динара. Сви купони, који би се од тих жељ. облигација примали, имали би се улагати опет у исте облигације сваких 6 месеци докле год тај зајам трајао буде, а он ће се као што вам је познато кроз 45 год. потпуно амортизирати и тиме би тај фонд поред интереса 5% имао добитка и на диференцијама курса, пошто се облигација мора цела исплатити кад се извуче. На овај начин тај би фонд невероватно нарастао, да би се могло као сигурно узети, да би по истеку 65 година општини припало по исплати свију лозова још цирка 16,000.000, сем примљеног зајма од 8,000.000.

Дакле, господо, као што се види, овај случај, што су они створили резервни фонд, који нисам тражио, али кога је сам амортизациони план понуђача, изазвао — учинио би да би општина после 65 година имала још један нов зајам од 16,000.000 цирка, који не би морала никада да плати. Кад сам добио овај предлог, ја сам писао г. Министру финансије ово што ће вам се сад прочитати. Изволте чути.

Секретар чита:

Општина Београдска

18 Јула 1888.

Абр. 484.

Г. Министру финансије

У Београду, српској престоници осећа се од дужег времена а нарочито од како се Србија узвисила на степен, Краљевства, потреба, да се једном обуче у онакво руво

какво приличи престоници једне Краљевине; Другим речима

www.црква: воду, (добру и у довољној количини) канале, лешићу
калдрму, ке, антропо магацине, осветљење и т. д. и т. д.

Да би се све те велике потребе могле извршити, потребне су велике материјалне жртве, које се не могу у један пут од грађанства прикупити. За то се морало размислити и тражити само, како да се све ово постигне а да терет не падне у свој својој огромности само на данашњу генерацију, него да се распоред удеси тако, како би сразмерне делове терета сносили и доцнији нараштаји.

У овој цели потписани приступио је тражењу зајма за општину београдску од 8 милијуна динара у злату. И после дугог преговарања успео је да добије једну понуду под условима који се могу видети из приложеног писма понуђачевог.

Али пре но што би дефинитивни уговор потписао, и пре но што би исти одбору и збору на одобрење поднео, нужно ми је да знам, оће ли српска престоница бити тако срећна да јој висока Влада Његовог Величанства даде гаранцију која се у овоме предлогу тражи, и да ли ће ова општинска финансијска операција бити ослобођена од свију садањих и будућих дажбина државних, као што су жиговина, пореза и т. д.

Да би дакле могао што пре приступити дефинитивном закључку, овог по општину корисног зајма, мени је част замолити вас г. министре да ову ствар изволите озбиљно прихватити, и да израдите код високе Владе Његовог Величанства Краља, да се све ово, што сам слободан тражити усвоји и одобри, како би могао у најкраћем времену добити званичним путем одобрење, те да по том приступим дефинитивном закључку са финансијерима, којима је сада згодан моменат за послове овога рада.

Остварењем оваквог по општину корисног зајма, решиће се лако многа животна питања Београда, која заседају у његову здравственост и напредак; те с тога сам уверен да ће те усвојити те тако дати могућности да избегне могућу промену прилика која би била на штету наше ва-роши и српске краљевске престонице.

Председник општине београдске

Ж. Карабиберивић с. р.

На ово писмо добио сам од г. Министра овај одговор изволите саслушати.

Секретар чита:

Краљ. срп. Министарство финансије

Пр. Бр. 12791

30 Јула 1888. Београд.

Господине Председниче,

На ваше писмо од 18 ов. мес. АБр. 484, којим сте се од стране београдске општине на мене обратили, и којим сте ме молили да изјавим, би ли Краљевска Влада била вољна да даде гаранцију за дотични зајам и да се општинска финансијска операција по томе ослободи од свију садањих и будућих државних дажбина — част ми је изјавити вам ово:

Краљевска је Влада свагда готова и вољна, да потпомогне општину у сваком корисном предузећу па и у овом предлогу за унапређење престонице, њеног угледа и како њених тако и земаљских интереса; али данас, и кад би општина имала у ствари осигуран ануитет за овај зајам т. ј. и кад би она прописаним законим путем добила одобрење за прирез, који јој је нуждан за подмирење овог ануитета,

— Влади Краљевој није могућно дати ни тражену гаранцију нити тражену олакшицу без нарочитог законодавног овлашћења.

Примите Господине Председниче уверење о мом пошто-вању.

Министар финансије

М. Ракић. с. р.

То је господо одборници што сам имао да вам одговорим на ову интерпелацију и ја вам благодарим што сте ми дали прилику да о овој ствари обавестим и вас и грађанство да видите шта се радило. Ви видите да је овде главно запело до гаранције државне, јер се каже то, да постоји закон да се у Аустро-Угарску не може унети ни један стран лоз, који није гарантован од стране државе. То личи на визу пасоша. Ако је држава обећала гаранцију лоз вреди иначе не. Што се пак тиче саме сигурности општинске, општина ће, ја сам уверен свакад плаћати уредно оно на шта се обвезе. Но кад сад ова ствар овако стоји ја писам мислио ни да је износим пред вас да није било интрипелације — али бар сад знате шта се и колико се са овој ствари радило, а што се није постигло што се желело, ми нисмо криви.

Св. Карашић. Ја сам задовољан са одговором но имао би то казати за случај ако продужите преговоре о тој ствари, што се тиче котирања, ја знам из искуства код црвеног крста да они не примају котирања, него на захтев владе они одобравају да се лозови могу продавати код њих. Ми смо код црвеног крста имали ту пробу и они су се задовољили с тим само да влада ради на томе да се одобри продаја у том и том месту. Они дакле не примају да се котирају негарантовани лозови, али дозвољавају да се могу продавати.

Председник. Ја би молио господо да сад кажете одобривате ли да у овом правцу могу и даље радити. Да ли делите то мишљење да би општина требала да има најмање 8 милијона зајма да би могла приближно све своје нужне потребе да подмири. Све неби могла, али све најужније као што су: водовод, антропо, кеј и т. д. држим да би могла. Дакле ја не знам да ли сам добро потребно вашу мисао.

Св. Карашић. Ја не знам шта ће казати друга господа, али што се мене тиче ја држим да је то што сте радили добро; а што се тиче саме погодбе, могу казати, да није ни скупа.

Председник. Ја би желео само начелно да кажете да ли примате овакав рад, и хоће ли ова група чекати до скупштине, која би дала овлашћење влади то је друга ствар, која од нас не зависи.

П. Видаковић. Ја држим да дакле нема места говорити о томе колико нам новаца треба. Сви ми знамо да општина не може да подмири своје потребе са редовним буџетом него да јој треба зајам. Али да сад одређујемо колико зајма треба, држим да нема смисла до год не добијемо законодавног одобрења а док то одобрење дође, ми ћемо моћи да израдимо планове и да видимо шта ће нас намирење тих потреба коштати.

Председник. Ја и не тражим вечерас закључак никакав него само мишљење ваше, је ли овај правац који сам узео добар?

Милутин Марковић. Ја сматрам ово питање г. председника тако, да он оће да зна, да ли одбор дели то мишљење да треба прибирати податке за овај зајам оваков као

што је он отпочео: јер ово није ништа друго него приби-
рање података. И доиста, ако хоћемо што да урадимо ми
морамо тражити зајма; а кад га будемо тражили, и дођемо
већ до тога стања да га нађемо, ми то не можемо у један-
пут свршити за дан, па с тога је потребно да имамо каквих
података. За то ја сматрам овај рад г. председника, као
једно преговарање врло корисно, и мислим, да треба одоб-
рити г. председнику да продужи у истом правцу радити и
даље, разуме се, без икакве обвезе.

Председник Ви сте видели како ја радим, а после тога
све што будем уговорно то ће се пред вас изнети, то ће
се изнети и пред збор и т. д.

П. Видаковић. Г. Председник рекао је у почетку да
ћемо требати оволику суму зајма т. ј. 8.000.000, и ја сам
се у мом говору просто на то ограничио, па сам казао: да то
не можемо сад знати.

Председник. Може бити да сам тако казао али ја сам
хтео само то да знам да ли се ви слажете са оваквим мојим
радом у овој ствари? (Слажемо се, слажемо) Добро господо
— хвала вам.

П. Видаковић. Ја хоћу да кажем још нешто. Ја не
знам који ће радови да се предузму прво, па ми се чини
да ће 8 милијуна за прве радове бити много, или мало. Ја
сам у последње време био у Загребу, и видео сам њихов во-
довод и питао, шта их је коштао? Веле да их је коштао
300.000 форината а то је: 600.000 динара, и замислите да
тамо неплаћају више за воду од 60 пара на месец. То
је врло мала сума новаца, и мени се чини да је то врло
јевтино урађено.

К. Главинић. И ја сам разумео г. председника тако, да
жели да зна, да ли ми одобравамо сам у основу на којој је
он преговарао за овај зајам.

Нема сумње, да ми морамо претходно спремити све што
је нужно за извршење наших радова и да се моментано не
може зајам закључити, него се мора раније о томе прего-
варати, с тога и ја мислим да је ова основа добра и да се
може одобрити.

О самој количини зајма, можемо доцније говорити.

Што се тиче Загреба, који је јевтино саградио свој во-
довод, то је истина; али то грађење зависи много од терен-
ског положаја, од количине и каквоће воде и т. д. Осим тога
Загреб има водовод за 14 километара, а нама треба много већи.

Председник Ја мислим господо да смо ову ствар свршили
(Свршена је)

Сад имам да вам саопштим да смо држали лицитацију
ужу за калдрмисање министарске улице, и изволте чути из-
вештај о томе

(*Секретар* чита)

Гр. Миленковић. Чији је материјал? (Његов) Додатак?
(Његов) Онда није скупо.

К. Главинић Ја би молио да се прочитају и услови.

(*Секретар* чита.)

Председник. Први пут је изнео на првој лицитацији
2:70 дин. од квадр. мет., а други пут. на ужој лицитацији,
2:35 дин. Ако г. г. стручњаци држе, да је цена умерена,
онда, мислим, да се одобри.

Мил. Марковић. Каква је цена била за друге улице?

Председник. Ја држим, да је јевтинија, јер овде има
да се откопава.

Д. Наумовић. Цене су увек скупе. Но треба на друго
нешто pazити. Цео свет виче на нас, што правимо у зиму
калдрму, кад је најнезгодније време, а ми опет хоћемо да
правимо калдрму по овом времену. За цело, свет има право
што на нас виче.

П. Видаковић. Мени се чини, да је излишно пропи-
сивати у условима, да не сме радити у мочарне дане. Ба-

дава, то се не може спречити, него ће најбоље бити, да ми
ово оставимо за пролеће."

Председник. Ми смо морали држати ову лицитацију из
разлога да би задовољили оне грађане из те улице. Кад би
се сад почело грађење калдрме, не би се могло вршити,
него би остало преко зиме, што би било врло незгодно.
Али ја држим, да би требало да одобрим ову лицитацију
па да се рад почне идуће године; онда ћемо моћи да свр-
шимо раније, јер ћемо онда имати сву радну снагу, која ће
настати, да се ова улица што пре сврши.

За цело ову би улицу једном ваљало калдрмисати, јер
она већ од 5 година изгледа онако грозна. Ту је било при-
медаба и од стране државне власти, но, по што је била ова
светковина, није даље ништа рађено.

Ја мислим, да треба да одобрим ову лицитацију, јер
није скупа.

Ј. Илић. Није скупо, али му није сада време.

Председник. Па неће се цела улица претресати него
онај део од г. Прајзовићеве куће до чесме абадиске. Ја
мислим, да би се то сада могло свршити, а међу тим нама
треба земља да се наспина око кантара, а и то је једна нужда
— и то је један разлог, да се ово прими.

П. Видаковић. А колико ће коштати та оправка?

Председник. Око 10.000 дин.

П. Видаковић. Грехота би било бацати оволику суму
у ово време. Боље нека се претрпе.

К. Главинић. Услови су врло добри; у њима се тражи
све што треба па да калдрма буде добра. Цена је скупа. Ис-
тина има да се откопава и да се земља преноси, али оп-
штина даје камен и песак. Ја налазим да је то скупо —
истина није сасвим скупо — него је поскупо. А после, ја би
молио да имамо на уму и ово У абадиској улици могу бар
пешаци ићи, а ми имамо улице где не могу ни пешаци ићи.
За тим ивелета још није одобрена; а ако се не одобри, ко
ће после изравнати ту ствар? Ја мислим, да, док се то
питање не сврши, не приступамо томе послу једно због тога
а друго, што сад није ни време томе. — Време је рђаво и
већ су настали кишни дани.

Но, ја бих био зато, да се та улица, ако је могуће
покрије што боље и што јевтиније, те да се не излажемо
великим трошковима, и да дамо колико толико задовољења
оним грађанима, — али прављење нове калдрме да се од-
ложи до пролећа.

Н. Михаиловић. Што се мене тиче, ја сам био рад да
се направи та калдрма. Али по што је доста доцкан, и ако
буде доста откопавања, ја сумњам да ће се направити један
каламбур, нити ће бити добре калдрме.

Нама долази та калдрма скупа. Људи базирају на томе,
што им се забрањује да раде у мочарне дане, те тако не би
могли можда да сврше сада, а кауција, коју су положили,
лежи им до пролећа овде. Отуда и бива та несрећа, те им
плаћамо скупо што се калдрма прави у најнезгодније време.
Ја сам зато да се ово одложи до пролећа, па и ако има
заинтересованих, и они ће пристати — и као што каже г.
предговорник за сада да се мало претрпи да се задовољи
она околина.

Председник. Ја бих вас молио, да одредите 2—3 од-
борника, па нека они нађу начин, како да се покрије. Оно
се не да покрини.

П. Видаковић. Нека изађе на место г. Главинић и г.
Миленковић, па нека они кажу шта треба.

К. Главинић. Имајте у виду то, да би тај трошак пао
на буџет општински. А ја опет кажем оном улицом може
бар пешак да прође, док ми имамо и таквих, где не могу ни

пешаци да прођу. Кнез-Михајлова, жељезничка и савањалска улица све су излокане; па шта да радимо, кад немамо пара?

Н. Михаиловић. Ја предлагем да се она земља не насипа код кантара, него предлагем чак и то, да се тај кантар премести на топцијску пијацу. За што баш морају да буду тамо два кантара у оној баруштини?

Председник. Оно се не насипа само због кантара. Оно је наше земљиште, ми га морамо насути.

Дакле хоћете ли, да се ова улица претресе или не; примате ли ову лицитацију? Ово је неколико пута било пред-а-мном и државна власт је наређивала да се то сврши. Дакле, ако се ова лицитација не усвоји, онда значи, да сте решили: да г. г. Главинић и Гргур нађу начин да се та улица покрпи. Примате ли дакле лицитацију? (Не примамо)

Дакле решимо, да се нигде не уважи лицитација за калдрму, јер су држане лицитације за врачарске улице и за призренску. Предузимачи кажу, кад су лицитирали за призренску улицу, да сада није време, а овамо су опет сви долазили на лицитацију за врачарске улице, а то за то што овамо им дајемо камен, те им се плаћа само за руке, те мање добијају. Ја сам самом министру грађевина казао, да не могу да се одбраним од власти због калдрме; а опет ми не можемо ништа предузимати, док се не одобри нивелациони план.

Примате ли, господо, да се ни једна лицитација не одобри? (Прима се).

Држана је лицитација за откопавање земљишта у доњем градском пољу. Чујте извештај.

(Секретар прочита.)

К. Главинић. До сада је био случај, да су приватни увек свршавали своје грађевинске послове јевтиније него општина. Ми, који смо онде откопавали земљу, плаћали смо по 80 пара за одношење. Међу тим овде има и да се плаћа, да се камен слаже у камаре, и за све то пристаје се на 70 п. Ја мислим да то није скупо. У осталом, овде се добија двоје — имају две користи — скида се оно брдо, које смета комуникацији, а друго насипа онај део вароши, који се мора насипати.

Председник. Овај се рад ради зими, и ја мислим, да треба да усвојимо. (Усвајамо).

Вама је, господо, познато, да смо одредили једну комисију, која је имала задатак да нам спреми и изнесе своје мишљење о пијачном питању. Молим вас, чујте њихово мњење.

Милан Банковић. Ја бих имао пре тога нешто да приметим. И ја сам био изабрат у ту комисију, а писам ипак како зват.

Св. Караџевић. Има их који су се потписали да ће доћи, па нису дошли.

Ј. Илић. И ја сам био одређен, па писам позван.

Св. Караџевић. Тако каже и г. Мостић. Он је онде потписан, а међу тим ми каже, да није зват. Свега је нас 6 дошло.

Председник. Мени је жао, што се тако десило. Ја сам сам први пут позвао. (Вичу: па један пут смо и држали састанак).

Св. Караџевић. Ми смо чекали више од 1¹/₂ сата, па чим је дошао 6-ти ми смо отпочели рад.

М. Банковић. Ја мислим, да, кад се ко за комисију позива треба тражити нарочито, да се сам потпише.

Св. Боторић. Ми, чланови комисије, нисмо били криви, чекали смо читава два сата, па нас је дошло свега 6, а међу тим сви су се потписали, да су звати. Ми смо радили, а одбор ако хоће нека усвоји.

Председник. Комисија је била за то одређена, да направи само један нацрт — основ; свакако ваше је право да да то усвојите или одбаците. За то да не би дангубили, извол'те чути тај нацрт.

Гл. Јосифовић. Ја мислим, да треба да уобичајимо, да сваки потпише своје име и презиме, а не само „зват“.

Председник. То је ваша ствар. Чујте молим вас извештај. (Секретар прочита мишљење већине и одвојено мњење Н. Вулковића.)

Д. Наумовић. Ту су само 4 потписана, а било је 12 у комисији.

Св. Караџевић. Ако ви примите ово, није ништа изгубљено па макар и двојица били потписани.

П. Видаковић. Да сам ја ту био, не бих дозвољено, да се бирају 12-ица, јер сви знамо да се толико не може саставити. Највише је требало 3—4; 5 би већ било много.

Председник. Ја како видим, све, што год су г.г. предлагачи тражили, комисија је усвојила у главном; комисија је дала своје мишљење, да се усвоји, да им се отворе пијаце.

Сад, мислим, треба да решимо у начелу, јесмо ли за мњење комисије, или нисмо, и онда да кажемо, шта друго мислимо. Данас постоје две пијаце: велика и цветни трг. Треба да решимо: хоћемо ли 7, 4 или 2 пијаце.

Ј. Илић. Ми, Дорћолци, не тражимо.

С. Пијаде. Ја мислим, да ни Палилуци не траже. Нико други и не тражи сем зеленог венца. Сваки се смеје, кад чује, да ће да у Београду буде 7 пијаца. Дакле, сваки хоће своје куће да има пијацу?

П. Видаковић. Мени је жао, кад се и данас може наћи људи, који бране монопол. И заиста, бранити постојеће стање, значи бранити монопол велике пијаце. Може бити, да је вечерас неко то неотично казао. Ја не верујем, да има међу нама и једног, да каже, да мој отац од 70 год. мора из Савамаде да дође на вел. пијацу и да каже: добро јутро Дилберу! Тако исто има много старих људи, жена и ситне деце, који су принуђени, да сами тај посао врше: да подмирују своје потребе.

Кад се види, да је потреба да још коју поред ове две пијаце отворимо, онда то треба створити тако, као што одговара и оку и правди и хигијени и здрављу. Јер, ви треба да видите колико се света збило око оних пиљара, што је дошло да подмири своје потребе: а они опет да продаду своје производе.

Београд није тако мала варош, да му је доста једна пијаца за подмирење потреба његових грађана. Ми имамо очигледног примера, где су вароши с већим бројем људства, а збијеније, па имају по неколико пијаца.

Како се данас тражи, да се отворе још неке пијаце, значи, да се јавила потреба у томе. Ако Београд не може да одржи неколико пијаца, он неће моћи ни отворити ни подржавати данашње стање, значи потпомагати и бранити монопол велике пијаце и подржавати неколико газда, који нас уцењују, и нас грађане из свију крајева принуђавају да морамо долазити на вел. пијацу да цунимо њихове кесе. Но нико не може казати: „наш крај неће пијацу.“ Може бити има људи лично заинтересованих, који ће из личних интереса казати: нама не треба. То ће збор решити. Оно што се на збору реши, остаће светиња. Ако се на збору изгласа 7; ако буде пак већина за то да остане вел. пијаца и цветни трг, онда ће то и остати. Дакле, ја мислим, да нико од одборника вечерас не може говорити о томе, да његовом крају не треба пијаца, него како грађани траже, у том смислу нека им се и изнесе пред збор, па како он реши.

Св. Караџевић. Ја мислим, да неће бити нужно, да објашњавам извештај, јер је опширно и јасно написан. Ми

смо гледали један по један потпис и видели смо да су из целе вароши. Што нека г.г. кажу, „ми не тражимо пијацу“, можда ви и још може бити 20 не тражите, али има других, који траже — онде има потписа из целе вароши.

Кад смо прегледали потписе, ми смо се упустили у дебатоване: можемо ли ми одбити жељу једног дела вароши — па смо нашли да је и праведно и по закону, да им се одбор одазове — да се одазове њиховој молби. Сад се може само око тога вретн да ли су потписи истинити. Ако сумњате, ви одредите комисију, па нека се увери. Што смо казали, да се даје под аренду? Ја мислим, да, кад приватни имају право да дају своје плацеве под кирију, онда и општина има права — тим пре. Ми као одборници позвани смо да водимо рачуна о интересима општинским. Ми смо према становницима овде навели и казали, за коју пијацу, колики број продаваца треба, па да се може отворити, н. пр. за дорђолску пијацу, чим се јави 10, отвориће се, за палидулску 15 и т. д.

Коста Главинић. Доиста је ово пијачно питање једно незгодно питање. Колико год се пута решавало о њему, увек је било незгода.

Заиста, при решавању овога питања треба имати на уму и интерес грађанства, које ту потребу осећа и тражи, као и интерес саме општине. Општина треба да мисли о угодностима својих грађана, јер и то спада у њен позив.

Да ли треба за Београд 7 или 3—4 пијаце, то није лако решити. Ја мислим да 7 пијаца за Београд није нужно, али мислим и то, да не треба Београд оставити ни на једну или две пијаце.

Пијаца на зеленом венцу већ постоји, и то, у оним бурдељима и власт треба да их оданде истера, ако ми не можемо, јер и да остане тамо не би им се много помогло.

Ја мислим да би најбоље било да буду свега три пијаце поред велике, и то: у крају палидулском и код три кључа. Ово да изнесемо пред збор, па нека реши. Ако на тим местима могадне да се пијаца одржи оне ће остати, а иначе саме ће отпасти.

Бока Новаковић. Мени је познато, да је ово други пут како велики број грађана тражи да се ослободи неправде, који му се тим пијачним питањем чини. Ово је други пут како тражи тај велики део грађанства да се ослободи мука, да се ослободи измењарства, што мора да долази из најдаљег краја чак на в. пијацу. Ја опет кажем, да је ово велики део г.ађана, од кога се тражи да подноси све терете а он за све то не може да добије ни оно што му је најнужније. Господо! Општина не сме да буде једном мајка, а другом мађија.

Општина треба да гледа и употреби све могуће, да грађани њени дођу што лакше и брже до својих најживотних потреба.

Да ли она тако ради?

Не. Ја ћу да наведем случај један. 1885 године 200 грађана тражили су пијацу на зеленом венцу. Г. Председник, онда бивши, но не знам по каквом разумевању одбио је ту молбу грађана сам својевољно. Шта је с тим учинио? Учинио је то, да је једним потезом пера решио питање, које је једини збор надлежан да реши.

Како се г. Председник показао, тако су се исто показали и претставници општински, онда бивши. Мени је познато, да је један грађанин давао општини 12 хиљада динара годишње, и тај је приход одбијен, што није требало да буде.

Овај садањи и велики део грађанства, што тражи пијацу, сасвим је праведно на одбор ухватио свој захтев. Он не тражи

пијацу само за себе него и за друге крајеве Београда, те да се сво грађанство с тим снабде. С тога мислим, да је праведно да одбор реши да буду седам пијаца, и за то и гласам за мишљење комисије.

Димитрије Наумовић. Ја видим да многи од вас тражите 7 пијаца, а да се нико не сећа да имамо три пијаце. Они неће да дођу на велику пијацу држећи да је тешко за старце, жене и децу да овамо ради својих потреба дођу, а не пада им напамет, да и с главне чаршнице и дорђола иду старци и жене и деца чак на малу пијацу због дрва и на пијацу код баталцамије, па и њима није лако чак тамо ићи, али шта ће кад тако мора да буде, па то треба да знају и ова господа која траже 7 пијаца — само да би им пијаца до имања била.

Петар Видаковић. Грађани којима то треба имају право да траже, па нек то учине и да ће им се. Ви знате пословицу, „док се дете не заплаче мајка га се не сећа“.

Нико од ове господе која траже 7 пијаца не каже, да не да ово или оно, Што год ко мисли да треба да му се да, нека тражи и ја смем напред рећи да им нико неће забранити. С тога оставимо то, да збор реши ово питање.

Дим. Наумовић. Ја вас баш ту хватам. Како могу са дорђола старци да иду на Саву и баталцамију на пијацу тако могу и из тих крајева да иду на вел. пијацу.

(Свршиће се)

ОДБОРСКЕ ОДЛУКЕ.

У седници 29. пр. мес. општински је одбор донео ове одлуке:

1.) Изабрао чланове школског одбора.

2.) Решено, да се цубок од стоке која се коље на кланици, уступити за идућу годину Ђорђу Панђели за 27.000 дин.

3.) Да се прими цео први извештај пододбора за истраживање воде у околини Београда и извршење осталих претходних техничких послова, и по њему у потпуности поступи, с тим, да се на даље, квантитативно, истраживање воде може утрошити још 25.000 динара; али и тај као и ранији издатак да не падне на терет буџетске партије, него да се као привремено издатак доцније благајни општинској врати из сума, које општина спреми за остварење нових водовода.

Што се тиче одлука за финансијски пододбор, ради изналаска потребних средстава за извршење водовода, као и поручбине пројекта за нове водоводе, о томе, да се реши у идућој седници, а ову председништво да ванредно сазове.

4.) Да се повлашћеницима опрости 1000 дин. на аренди за извозњу ђубрета, поводом штете коју су летос претрпели, и да за наступајућу као и другу за њом — трећу по уговору — годину на име аренде за право испражњивања нужника и помијара, плаћају годишње свега по 7000, а не по 9000 дин. како је уговорено.